

BEGRAAFPLAATSEN IN EUROPA

THEMA 5: VELDEN VAN EER

SLAGVELDEN OF SLACHTVELDEN

Margraten - Netherlands American Cemetery and Memorial

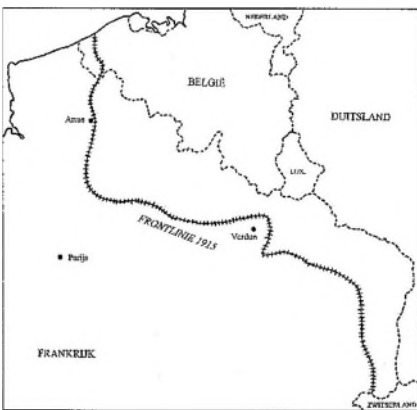
Si vis pacem, para bellum (Als je vrede wilt, bereid je dan ten oorlog) zei Julius Caesar.

Zolang er mensen zijn, zijn er oorlogen gevoerd. Maar wat gebeurde er met de slachtoffers, die sneuvelden op het slagveld, hoewel de naam slagveld soms beter op zijn plaats was? Zo is het Slagveld van Waterloo (1815) bewaard gebleven, maar waar zijn de 40.000 gesneuvelde soldaten?

Vroeger werden de soldaten van veldslagen, die sneuvelden, bedekt met een laag ongebluste kalk of ze werden ter plekke verbrand of begraven.

Na de Frans-Duitse oorlog van 1870-71, maar vooral na de Eerste Wereldoorlog werden de massale militaire begraafplaatsen of 'velden van eer' aangelegd, waarop de slachtoffers van oorlogsgeweld bijeen werden gebracht en een individueel graf kregen. Het heeft te maken met het verschijnsel dienstplicht, dat in het begin van de 19^e eeuw werd ingevoerd en waardoor regeringen zich verantwoordelijk gingen voelen voor hun vaderlandslievende jongens, ook voor hen die waren 'gestorven voor het vaderland'.

EERSTE WERELDOORLOG

Door de frontlinie van de Eerste Wereldoorlog te volgen, worden de verschrikkingen van die oorlog duidelijk. Het landschap is bezaaid met gedenktekens, monumenten, oorlogsmusea en oorlogsbegraafplaatsen. De frontlinie liep vanaf Nieuwpoort aan de Vlaamse kust naar beneden om bij Compiègne af te buigen naar de Champagnestreek. Via Verdun en Nancy boog de linie ten westen van Straatsburg af naar beneden om te eindigen bij de Frans-Zwitserse grens.

In Vlaanderen bevinden zich in de onmiddellijke omgeving van Ieper 123 militaire begraafplaatsen. In Verdun steekt de *Tour des Morts* (de toren van de doden) van het Ossuaire de Douaumont nog steeds als een beschuldigende vinger omhoog. De ruimtes in dit knekelhuis zijn gevuld met gebeente van 130.000 Franse en Duitse soldaten, die bij de Slag bij Verdun sneuvelden en die niet geïdentificeerd konden worden.

Ieper-Menenpoort
54.896 vermisten

Passendale-Tyne Cot: Brits
11.957 graven+34.959 vermisten

Langemark: Duits
44.061 graven

Verdun-Ossuaire
130.000 gesneuvelden

TWEEDE WERELDOORLOG

Ook de Tweede Wereldoorlog leidde tot miljoenen slachtoffers. Overal waar gevochten is tegen de Duitsers, zijn de velden van eer te vinden. Indrukwekkend zijn nog steeds de militaire begraafplaatsen bij de invasiestranden van Normandië, waar tijdens D-day op 6 juni 1944 de grootscheepse invasie van geallieerde strijdkrachten plaatsvond en waar 237.000 soldaten sneuvelden.

Veel soldaten rusten in vreemde bodem. De Britten begroeven hun gesneuvelden ter plekke, vandaar dat er zoveel Britse oorlogsbegraafplaatsen zijn. Andere nationaliteiten, bv. de Amerikanen en de Duitsers kozen voor grote verzamelbegraafplaatsen.

St. James: Amerikaans

*Normandië - invasiestranden
Colleville-s-Mer - Omaha Beach*

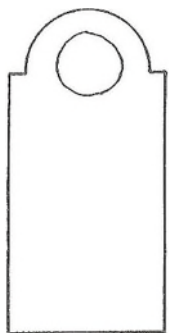

La Cambe: Duits

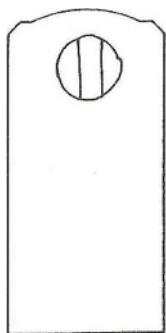
NATIONALE VELDEN VAN EER

Elke nationaliteit heeft zijn eigen velden van eer, waar de gesneuvelde soldaten in een eeuwigdurende graf rusten begraven. De velden zijn strak ingericht met een uniform grafteken, waarop naast een embleem een sober opschrift staat: naam, rang, regiment, geboorte- en sterfdatum. De afmetingen van de rechthoekige steen zijn voor bijna alle Europese landen gelijk, per land verschilt de vorm van de bovenkant. Frankrijk, Duitsland en de U.S.A. hebben een kruis als basisvorm.

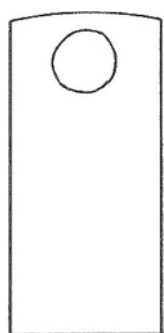
Speciale instanties houden zich bezig met het beheer van oorlogsbegraafplaatsen als plaatsen ter eervolle herinnering, maar ook ter lering. Bv. De *Oorlogsgravenstichting* in Nederland, de *Commonwealth War Graves Commission* of de *Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge*.

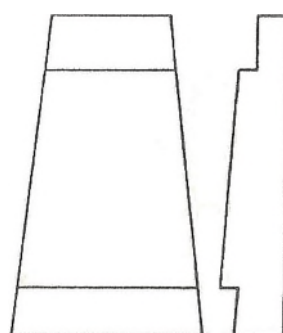
Nederland

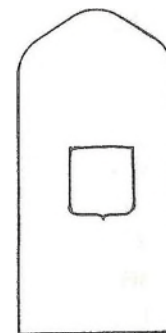
België

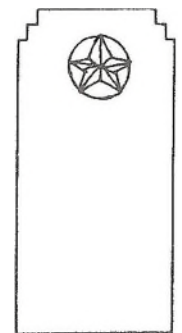
Canada

Tsjechië

Polen

Rusland

NEDERLAND

In Nederland liggen ruim 75.000 oorlogsslachtoffers, militairen en burgers, begraven op speciale militaire begraafplaatsen, op afdelingen van begraafplaatsen of in kleine aantallen of individueel op lokale begraafplaatsen. Speciaal zijn Ereveld Grebbeberg bij Rhenen, Ereveld Loenen en Eerebegraving Bloemendaal. Op de Algemene Begraafplaats Crooswijk in Rotterdam, waar twee erevelden zijn, staat het beeld 'Vallende man' van Cor van Kralingen, dat ook op buitenlandse Nederlandse erevelden staat.

Rhenen - Ereveld Grebbeberg

Rotterdam - Crooswijk

Loenen - Ereveld Loenen

NEDERLANDSE EREVELDEN IN HET BUITENLAND

Verspreid over de wereld beheert de Oorlogsgravenstichting in Europa nog elf en in het Verre Oosten zeven erevelden.

De overige Nederlandse oorlogsgraven in het buitenland liggen verspreid over verschillende begraafplaatsen in meer dan 55 landen. De zorg voor deze graven geschiedt met medewerking van de Nederlandse ambassades in de desbetreffende landen.

Hamburg - Friedhof Ohlsdorf

Salzburg - Kommunal Friedhof

Düsseldorf - Friedhof Stoffeln

BUITENLANDSE EREVELDEN IN NEDERLAND

Nederland kent speciale oorlogsbegraafplaatsen voor Amerikaanse (1), Britse (15), Canadese (3), Franse (1), Russische (1), Poolse (1), Georgische (1) en Duitse (1) militairen. Op diverse begraafplaatsen zijn Belgische erevelden.

Margraten: Amerikaans

Groesbeek: Canadees

Overloon: Brits

Ysselsteyn: Duits

Op allen is het motto
van de
Oorlogsgravenstichting
van toepassing:

*Opdat zij
met eere mogen rusten.*

Maastricht: Belgisch

Breda: Pools

Amersfoort: Russisch

Texel: Georgisch